५१. कर्करोगाची जागा, लक्षणे व चिन्हे :

(कर्करोगाचे आव्हान)

कर्करोगाची जागा व अवयव	विशेष बाबी, लक्षणे, चिन्हे
१. तोंडातील कर्करोग :	न भरून येणारा चट्टा, व्रण, गाठ, जबड्याखाली व नंतर मानेत टणक अवधाण.
२. घसा :	गिळायला त्रास, घशात गाठ, व्रण, गळ्यातील मानेवर टणक अवधाण.
३. स्वरयंत्र :	आवाजात बदल, आवाज बसणे, स्वरयंत्राची आरशाने तपासणी करावी लागते. मानेत अवधाण
४. श्वसनसंस्था :	सतत खोकला, कधीकधी खोकल्यातून रक्त पडते, क्ष–किरण चित्रात डाग दिसून येतो.
५. अन्ननलिका :	गिळायला त्रास, अन्न छातीत अडकल्यासारखे वाटणे.
६. जठर :	भूक मंदावणे, जठरात अन्न जास्त वेळ राहिल्याने जडपणा, अर्धवट पचलेले किंवा न पचलेले अन्न उलटणे, पोटात हाताला गाठ लागणे, उलटीत कधीकधी रक्त
७. मोठे आतडे व गुदाशय	शौचातून कधी रक्तस्त्राव, शौचविसर्जनाच्या सवयीत बदल, बद्धकोष्ठ.
८. स्तन :	स्तनात टणक गाठ, न भरून येणारा व्रण, काखेत टणक अवधाण.
९. गर्भाशय :	अचानक रक्तस्त्राव, योनिमार्गाच्या तपासणीत गर्भाशयाच्या तोंडावर गाठ, खरखरीतपणा दिसणे, कधीकधी ओटीपोटात गोळा लागणे.
१०. रक्त :	रक्तस्त्रावाची प्रवृत्ती, यकृत, पांथरी सुजणे, सतत जंतुदोषाचे आजार (विशेषकरून लहान वयात येणारा कर्करोग.)
११. स्त्रीबीजांडे :	ओटीपोटात किंवा त्यावर गोळा तयार होणे.
१२. पुरुषबीजांडे :	अंडवृषण मोठे होणे, कठीण लागणारी सूज.
१३. शिश्न :	शिश्नावरच्या त्वचेला किंवा टोकाला खरबरीत गाठ येणे, मधूनमधून रक्तस्त्राव.
१४. मूत्राशय :	अधूनमधून लघवीवाटे रक्तस्त्राव, खास नलिका घालून तपासणीत निश्चित निदान.
१५. प्रोस्टेट ग्रंथी	लघवीत अडथळा, थेंबथेंब पूमिश्रित लघवी इत्यादी, गुदद्वारातून बोट घालून तपासल्यावर कडक, टणक गाठ लागते.
१६. यकृत :	कधीकधी यकृताचा आकार वाढतो. कधीकधी कावीळ व पांढरी विष्ठा.
१७. हाडे :	हाडावर टणक सूज. वेगाने वाढणारी, न दुखणारी, विशेषतः मांडीच्या हाडाच्या खालच्या टोकाशी आढळणारी वाढ.
१८. रसग्रंथी :	ठिकठिकाणी सुटेसुटे रबरी गोळ्यासारखे अवधाण विशेषतः गळपट्टी, मानेतील अवधाण, ताप व वजन कमी होणे (विशेषकरून लहान वयात येणारा कर्करोग.)